

vil det idetmindste stille sig for Mange — snarest mulig at glemme. Derimod skal der saa nu anvendes endnu to Aar hovedsagelig paa at gjøre det unge Menneske til Mathematiker. Mathematik er jo nemlig det eneste Videnskabsfag ved Siden af de levende Sprog — i hvilke Undervisningen jo egentlig kun bliver en Udenadslæren —, som han skal bringes frem i. Men nu gjælder det dog, hvad jeg allerede har anført, at, naar det unge Menneske ikke skal være Tekniker eller ikke skal ind i en Livsstilling, hvor en stor Udvikling af mathematisk Kundskab er nødvendig for ham, da ville vistnok Mange med mig finde, at det, at anvende tre Aar dels til et mathematisk Kursus og dels til et paafølgende filosofisk Kursus, ikke er nogen heldig Anvendelse, men tværtimod en meget ensidig Anvendelse af Aarene fra det 15de—18de Aar. Naar man endda kunde komme til det Resultat, at man forkortede disse tre Aar til eet Aar, saa vilde jeg maasse kunne forsones mig med det nye System, medens Anvendelsen af tre Aar dertil virkelig forekommer mig at være meget for meget. Ved en saadan Forkortelse kunde man dog komme til lidt tidligere at begynde paa Examenstudiet, og saa kunde det muligtvis opnaas, at den endelige Examen kunde blive afsløvet til en Tid, inden næsten endnu Manddomsalderen var begyndt. — I Henhold til det Anførte kan jeg ikke tro Andet, end at der er overmaade mange Forældre, hvem det vil være særdeles kjærkomment, at de, naar det nye System bliver indført, dog kunne have Valget mellem dette og saa at holde sig til de gamle Skoler. Jeg tror, at det vil være særdeles kjærkomment for Mange, og jeg ser ikke rettere, end at det for Sagens Skyld kun i alle Maader vilde være ønskeligt. Paa den Maade vilde man, idet de forskjellige Systemer fik Lov til frit at udvikle sig ved Siden af hinanden, allerbedst erhverve en Erfaring, som kunde bidrage til senere at bestemme, hvorledes man helst skulde indrette Forholdene endelig. Det kan jo i og for sig heller ikke Andet end være ønskeligt, at Undervisningsanstalterne indrettes saaledes, at der aabnes de forskjellige Personligheder Afgang

til at give deres Børn netop en saadan Undervisning, som de maatte ønske. Noget Principstridigt kan der umuligt heller være i, at der gives flere Arter af Skoler, og allermindst kan der da være det efter det System, som ligger til Grund for selve Ministerens Forslag, thi dette gaar jo netop ud paa, at der skal være to Arter af Skoler, der hver for sig have deres ganske forskjellige Grundlag. Det af ham stillede Forslag gaar jo ud fra den Tanke, at det, om jeg saa maa sige, er af mindre Bigtighed, hvad der læres, end hvorledes der læres, og det kan da, efter den Tanke, der ligger til Grund herfor, i og for sig ikke Andet end være ganske principrigtigt, at der ved Siden af de tvende extreme Retninger, som ere slaaede fast i Ministerens Forslag, tillige indrømmes ogsaa en Middelretning. Det forekommer mig derhos, at den høitærede Minister saa meget snarere maa kunne gaa ind paa det Underendringsforslag, der saaledes er stillet under Nr. 9 til § 8. af mig og en anden æret Landsthingsmand, som det giver Kirke- og Undervisningsministeren fuldstændig Frihed til, naar han senere finder, at Omstændighederne ved nogen af de Skoler, hvor det nye System ikke strax kan bringes til Udførelse, stille sig saaledes, at det kan bringes til Udførelse, da at gjøre det. Der er i saa Henseende aabnet ham fuldstændig Frihed ved vort Forslag, og der vil derefter kun komme til at mangle ham Frihed til, saalænge disse Skoler endnu ikke ere i den Tilstand, at begge Retninger kunne etableres ved dem, og saalænge Midlerne dertil ikke have, da at indrette dem udelukkende for den ene Retning.

Til vort Hovedforslag, Forslaget under Nr. 9, slutter sig som et nødvendigt Supplement vort Forslag under Nr. 11. Det indeholder nemlig de Bestemmelser med Hensyn til de private Skoler, som ville være nødvendige, naar Forslaget under Nr. 9 vedtages. Efter vort Forslag skal det ligeledes være de private Skoler tilladt enten at adoptere det nye System eller, hvis de heller ville det, at beholde det gamle System. Tilladelsen for dem til selv at afholde den fornødne Afgang